

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: parohii cl. I 20.000 Lei parohii cl. III 15.000 Lei
" cl. II 18.000 Lei particulari . . 15.000 Lei

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

„Nevoește-te să te arăți pe tine însuși lămurit înaintea lui Dumnezeu, lucrător neprihănit, drept îndreptând cuvântul adevărului“.

II Timotei 2, 15.

O PROBLEMĂ DE ACTUALITATE

În trecutul de umilință al neamului, Biserica noastră din Ardeal n'a cunoscut vremi care să o ridice din sărăcie, cum au cunoscut celelalte confesii, ci a trăit mereu alături de popor, cu care a împărtășit toate durerile și bucuriile ce le-a venit în cale. Dacă poporul nostru era socotit ca un „misera plebs contribuens“ nu se putea ca Religia lui să se bucure de o soartă mai bună. Abia sfârșitul veacului al XVIII a trezit în conducerea politică a Ardealului gândul că și Vlădicul Valah are drept la o soartă mai bună și atunci a îngăduit să i se plătească din visteria Statului o sumă anuală de 4000 florini. Să nu se creadă însă că suma aceasta era dată ca un fel de remunerație pentru slujba ce o aduce obștii și prin aceasta statului, ci era doar o ieșire din impas, față de episcopii sârbi, care erau aduși de stăpânire să liniștească spiritele agitate ale fraților noștri, după ce la 1700 și-au pierdut liniștea prin ruptura produsă de Mitropolitul Atanasie Anghel. Alocația dată episcopului trebuia să o ramburseze credincioșii prin achitarea unei taxe anuale de 3 creștari, taxă care în viața bisericii noastre este cunoscută sub numele de sidoxie.

Fără să facem istoria acestei taxe, ținem să subliniem faptul că în decursul timpului această cotizație a suferit modificări în cât au fost vremuri când din banii aceștia se plătea pe lângă onorariul Vlădicului învățătorii confesionali și o oarecare sumă primeau și protopopii cu jurisdicțiune pentru acoperirea cheltuielilor ce le aveau cu tractul.

Cu trecerea timpului și în măsura în care organizația noastră bisericască a luat o dezvoltare mai deplină. Obligațiunile materiale ale parohiilor au crescut. Taxele sidoxiale, răscumpărarea discurilor, obolul crucii, abonamentul la diferite reviste și încă altele câteva au rămas ca obligații dela care nicio

parohie nu se putea sustrage. Astăzi toate acestea intră în prevederile fiecărei parohii, sigur, după un calcul prealabil stabilit, pentru a acoperi la centrul eparhial atâtea din lipsurile pe care și azi Episcopia le are. Și achitarea lor se făcea cu regularitate prin rețineri din salariul preotului paroh, care urma să-și recupereze reținerile din bugetul parohiei, care are banii aceștia prevăzuți de mai înainte.

Dela legea congruei și a salariului prin state de plată și până la noile dispoziții ale Ministerului, care a decis ca mai nou preoții să primească salariile prin CEC la domiciliu Biserica a trăit o perioadă în care și-a putut face toate încasările fără să prejudicieze întru nimica situația materială a preoților. Odată cu noul sistem de salarizare însă se vede pusă în fața unei situații neașteptate.

Dar în afară de cele de mai sus CEC-ul ridică și o altă problemă. Cucernica noastră preoțime de bună seamă își aduce aminte de situația mizeră în care au rămas atâtea soții văduve de preoți și atâtea copii orfani, după ce soțul și tatăl lor a trecut la cele veșnice mai înainte de a putea asigura urmașilor condiții de viață anume de situația lor socială. În atâtea rânduri s'au cunoscut cazuri când unele preotese văduve au rămas într-o sărăcie atât de neagră încât n'au putut din puținul lor să aleagă atâtea, ca să poată înmormânta după datină pe preotul și soțul adormit. În asemenea cazuri, după cum era de așteptat, se îndreptau cele mâi multe spre centrul eparhial în convingerea că vor afla sprijin și înțelegere acolo. Și Episcopia ajută, după caz, în măsura în care sumele ei permiteau.

Cunoscând cele de mai sus, conducerea noastră oficială și-a pus problema înființării unui fond de ajutorare, din care să poată primi fiecare membru imediat la mână o sumă cu

care să facă față năcazului. După cum este cunoscut tuturor, fondul a luat ființă înainte de război și pentru ca banii să nu poată fi întrebuințați în alt scop, s'a specificat prin Regulament (art. 6, lit. c) că ajutorul acesta nu se poate „înstrăina, nici greva, și nici sechestra de nimeni, pentru nici un fel de datorie“. El rămâne să acopere cheltuielile de înmormântare ale membrului decedat.

Pentru buna și normala funcționare a acestui fond, Regulamentul specifică în art. 4 lit. c că cotizațiile de membru „se achită la Caseria Consiliului Eparhial, prin reținere din salariul membrului pentru sine și pentru soția sa... Provoacă pentru neplata cotizațiilor la termen nu se dau, ci respectivul membru restanțier încetează de a mai fi membru al fondului“, iar în altă parte (art. 6) adaugă cu precizie faptul că „un membru sau o membră a acestui fond încetează“ de a mai avea drepturi asupra fondului dacă nu și-a achitat „cotizațiile lunare și excepționale, indiferent de cauză, vreme șase luni consecutive“.

Fără să anticipăm ceva asupra promptitudinii și conștiințiozității cu care cucernica noastră preoțime înțelege să-și satisfacă obligațiunile sale față de centru, totuși ținem să precizăm că vremile de azi sunt de așa natură încât cu mare greutate se poate smulge omul din alvia năcazurilor. Ori Regulamentul fondului este cate-

goric. Privit în lumina literii lui, nu admite nicio excepțiune și în cazul acesta cele mai mici întrelăsări pot aduce serioase daune urmașilor.

Nu-i mai puțin adevărat faptul că în felul în care se prezintă astăzi fondul e departe de a fi ceea ce s'a nuzuit. Astăzi cu un ajutor de 150.000 lei nu va face nimic. O înmormântare costă sute de mii și chiar milioane. Lucrul acesta însă nu trebuie să îngrijoreze pe nimeni. Episcopia a luat problema în studiu și la primul congres cel va ține în toamna anului acestuia va veni cu propuneri și soluții potrivite pentru ca fondul să-și recapete rostul pentru care a fost întemeiat.

Până atunci însă rămâne deschisă problema achitării de către preoți și parohii a obligațiilor pe care le au față de Episcopie. Cucernicii preoți să-și facă bine calculele financiare pentru a nu rămâne în urmă cu datoriile, iar Prea Cucernicii Protopopi vor fi obligați să supravegheze și să zorească executarea la timp și întocmai a acestor obligațiuni, ca nu cumva careva din cei în subordine să decadă din drepturi.

Noi vrem să fim în toate bine edificați și în același timp am dori ca toată strădania noastră să ducă la o cât mai bună propășire a vieții tuturor fiilor Bisericii noastre. Pentru aceasta însă ne trebuie înțelegerea și sprijinul tuturor celor ce muncesc alături de noi. Și aceasta cu atât mai mult cu cât vremile de azi așteaptă dela Biserica o pășire cât mai temeinică și pe ogorul vieții sociale. Și câte nu sunt încă de făcut!

Pr. AUG. FAUR

O pildă vie: Dr. EUGEN NICOARĂ

Sunt oameni cu care te înfrățești dela prima vedere. Cu vorba dulce, cu privire senină, cu zâmbet cald și cu fața luminată oamenii cei de omenie te fac să te simți bine în apropierea lor și să-i dorești când sunt departe. Aceste fapte sunt iubite de toți doritorii de bine și stimați până și de duș-

mani. Astfel de muritori sunt o raritate a tuturor vremurilor. O țară care are câțiva dintre acești oameni e o țară fericită. Un neam care dă naștere la astfel de fii e un neam binecuvântat de Dumnezeu. Căci astfel de ființe sunt pilde vii pe calea mării lui Dumnezeu și a bunei învoiri între oameni

Un astfel de om ori ce slujbă ar fi chemat să îndeplinească, va face-o ca pentru Dumnezeu, nu ca pentru om. Și truda lui va da rod însutit, fericindu-l mai întâi pe el și apoi pe semenii lui.

Între acest fel de oameni Doctorul Nicoară poate fi numărat printre cei dintâi. Cu vorba, cu privirea, cu zâmbetul și cu încreaga lui făptură acest om te atrage și te farmecă. Vestea lui, de om de omenie, de om de inimă, de om mare, a mers Dumnezeu știe până unde și bunul său renume a străbătut granițele vremelniciei, înscriindu-se cu cinste în Cartea cea mare a lui Dumnezeu, de unde nimeni nu-l mai poate șterge. Mulțimea bolnavilor tămăduiți de Doctorul dela Reghin, cu bani și fără bani, de-a pururi se roagă lui Dumnezeu pentru el și rugăciunile lor sunt mai de preț decât pungile de aur și de argint. Căci Doctorul săracilor nu-și face un merit din vindecările cauzate cu mâna lui, ci toată mărirea și mulțumita o dă lui Dumnezeu. Din care pricină și-a pus scrisoare deasupra ușii dela sala de operație: „Doctorul taie, iar Dumnezeu vindecă“. Și cine lucrează în colaborare cu Doctorul trupurilor și al sufletelor, cine lucrează în colaborare cu Dumnezeu, niciodată nu poate să greșească.

Dar Doctorul Nicoară nu tămăduiește numai trupurile, ci și sufletele. Scrisul Doctorului Nicoară se îndreaptă către suflet,

către inimă pentru a le potoli focul urii, pentru a le reda liniștea și pacea. Știința rece la Doctorul Nicoară e trecută prin focul inimii, care o umanizează o îndumnezeiește. Doctorul dela Reghin pe lângă un ilustru medic e și un iscusit scriitor. Știință, literatură sau poezie, orice scrie Doctorul Nicoară, totul e limpede, senin și plin de căldură. Și aceasta pentru că e un adevărat creștin. E creștin, nu după cartea de botez, nu după vorbe, ci după fapte, după viață. Doctorul Nicoară se numără cu cinste în rândul „Doctorilor fără de arginți“, în rândul creștinilor luminați, care schimbă pământul cu cerul, materia cu spiritul, vremelnicia cu veșnicia și moartea cu viața, pentru că își traduce credința în fapte și faptele în comori în cer. Toate acestea le pot spune elevii și studenții, care cresc și se luminează din bursele date de acest om al lui Dumnezeu. Nici un lucru bun nu se face unde Doctorul Nicoară să nu pună umărul. Căminele culturale și monumentele eroilor de pe Mureș sunt pilde grăitoare despre felul cum știe Doctorul dela Reghin să-și facă datoria de român și de creștin. Nu demult gazeta noastră a încrestat cu litere mari mulțumita cea mai fierbinte pentru ajutorul dat de acest om de bine pentru liceul de fete ortodox „Doamna Stanca“.

Pentru toate acestea Dumnezeu îi va răsplăti însutit.

Păr. TEODOR CICEU

APOSTOLUL DUMINECII

Dumnezeu știe că nu mint

II Corinteni 11, 31—33; 12, 1—10.

Dumnezeu toate le știe. Din veac și până în veac toate cu știința lui Dumnezeu s'au întâmplat și se vor mai întâmpla. Câte au fost și câte vor mai fi, au fost cunoscute de Dumnezeu mai înainte încă de a fi lumea. Atotștiința lui Dumnezeu cu nepuțință este a fi pricepută de mintea omenească. Noi oamenii nu avem acest dar și poate nici n'ar fi bine să-l avem. Căci de ne-ar fi dat să știm înainte toate câte ni se vor întâmpla, am înnebuni ori de bucurie ori de supărare. Noi nu cunoaștem decât lucrurile trecute, iar pe cele viitoare le putem bănuși numai. Noi putem ști cele ce se pot vedea, cele ce se întâmplă la vedere, iar pe cele ce nu se văd numai Dumnezeu le poate ști. Cine poate spune ce se va întâmpla peste două-trei sute de ani? Nimeni afară de Dumnezeu. Cine poate ști ce se petrece în sufletul celui greu bolnav, celui lovit de o mare nenorocire, sau celui condamnat la moarte? Toate acestea numai Dumnezeu le știe. Deoarece noi nu putem ști ce se petrece în inima semenului nostru, nici dacă cele spuse de cineva sunt adevărate, de multe

ori cădem în ghiarele minciunii, fie că suntem mințiți, fie că noi mințim. Și aceasta fiindcă prea lesne uităm că Dumnezeu toate le știe. Iar de nu uităm ne ferim mai mult de oameni, iar pe Dumnezeu nu prea îl luăm în seamă. De oameni ne rușinăm, dar de Dumnezeu nu. Nimeni nu cutează să grăiască cuvinte de hulă în fața celui mai mare. Nimeni nu cutează să-și mintă propria sa conștiință fără să se rușineze. Iar de ar cuteza să spună cineva că e noapte când strălucește soarele pe cer, ar fi socotit de-a-dreptul nebun. Cu toate acestea în fața lui Dumnezeu grăim cele mai urâte, mai murdare și mai spurcate cuvinte. În fața lui Dumnezeu mințim de parcă citim din carte, fără să ne rușinăm. De multe ori întoarcem lucrurile pe dos, spunând că e întunec când e lumină, că e roșie când e albă, bucuroși că nu ne știe nimeni gândurile. Că Dumnezeu le știe, prea puțin ne pasă, căci Dumnezeu nici ne spune cuiva, nici ne dă cu băta în cap. De oameni ne rușinăm, dar de Dumnezeu nu. Pe oameni căutăm să nu-i supărăm, dar pe Dumnezeu nu. În fața lumii căutăm

să fim sinceri și cinstiți, în fața lui Dumnezeu nu. Oare pentru ce toate acestea? Pentru ce dăm mai multă atenție oamenilor decât lui Dumnezeu? E oare Dumnezeu mai neînsemnat decât oamenii? E oare Dumnezeu mai rău decât oamenii? Nimic din toate acestea. Adevărul e că noi suntem niște nemernici. Noi suntem niște copii răi și neascultători, care abuzează de bunătatea părintelui. Suntem niște întunecați și robi patimilor și plăcerilor celor deșarte. Noi suntem niște nebuni, care schimbăm cerul cu pământul, veșnicia cu vremelnicia, lumina cu întunecul, înțelepciunea cu prostia, fericirea cu nefericirea și viața cu moartea. Și aceasta fiindcă nu suntem sinceri nici față de noi, nici față de aproapele și nici față de Dumnezeu. Căci de am fi sinceri am spune în toată vremea numai adevărul și când adevărul ar fi socotit minciună înaintea oa-

menilor, am spune liniștiți: Dumnezeu știe că nu mint. Dar înainte de a putea susține cu tărie acest lucru, trebuie să ajungem la cunoștința de Dumnezeu. Trebuie să înțelegem odată că Dumnezeu e țința noastră supremă. Trebuie să avem credința nestrămutată că Dumnezeu e veșnic lângă noi și ca atare ne vede, ne aude și ne știe până și cele mai ascunse gânduri ale noastre. Trebuie să simțim pe Dumnezeu în inimile și în sufletele noastre. Numai atunci vom putea iubi pe Dumnezeu mai presus de toate și câte le vom face, din dragoste față de Dumnezeu le vom face. Atunci și gândurile și vorbele și faptele noastre vor fi săvârșite spre mulțumirea oamenilor și spre mărirea lui Dumnezeu. Atunci vom fi sinceri și cu noi și cu oamenii noștri și cu Dumnezeu. Atunci vom putea spune pe drept cuvânt: Dumnezeu, care toate le știe, știe că nu mint.

Pr. TEODOR CICEU

PRAZNICUL DELA MĂRIȘEL

În ziua de 22 Sept. c. parohia Mărișel de pe versantul de Răsărit a Munților Gilăului a îmbrăcat haină de sărbătoare. Praznicul a fost prilejuit de târnosirea bisericii celei nouă pe care inimoșii credincioși au ridicat-o prin truda și sânguința lor de fiecare zi. A fost un praznic mareț, care a adunat pe vârf de munte pe toți credincioșii de pe întinderea parohiei și de pe toate văgănurile munților și văilor din împrejurimi.

În vederea acestui praznic P. S. S. Episcopul Nicolae a plecat dela centrul Eparhiei în ziua de 21 Sept. în tovărășia Dlui Prefect Vasile Pogăceanu, care cu multă bunăvoință s'a oferit să-l ducă cu mașina până la destinație, și a P. C. Consilier Aug. Faur. În drum mașina a fost nevoită să oprească în Someșul-Rece, unde P. C. Preot Ion Stănescu îl aștepta cu credincioșii săi. După ce P. S. Sa a răspuns cuvântului de bun sosit al preotului, a vizitat biserica cea nouă, care-și așteaptă numai mirele să o târnosească și biserica cea veche. Mulțumit de strădania și calda ospitalitate ce a simțit în scurtul popas din casele parohiale, și-a urmat apoi drumul spre inima munților.

La extremitatea din spre Gilău a Răcătaului, Prea Sfinția Sa a fost așteptat de autoritățile plasei și de un mare număr de credincioși. După cuvântul scurt al primarului, care l-a primit cu pâine și sare, C. Preot N. Rădulescu a tălmăcit bucuria credincioșilor de a-și vedea Stăpânul în mijlocul lor. În numele autorităților a vorbit dl Pretor Honoriu Crucin. Răspunsul Prea Sfinției Sale a fost o izbucnire de gânduri, care a învăluit în dragoste arhierescă pe toți cei de față. Și nu mai puțin impresionant a fost cuvântul Dlui Prefect, care și-a exprimat bucuria că alături de luminatul nostru Arhieru poate aduce muntenilor dragostea și interesul Domniei Sale pentru oameni și regiune.

Peste noapte drumeții clujeni au

poposit în casele fraților Toader, unde au avut fericitul prilej ca odată cu calda ospitalitate a casei să cunoască niște oameni cari au reușit din nimica să ridice o industrie forestieră ce le face cinste.

De aici până la Mărișel mai este o postată bună. Prin aerul rece de dimineața, mașina se lua la întrecere cu toate serpentinele muntelui. În fața porții de primire din apropierea bisericii, poporul în frumosul lor port românesc își aștepta din bună vreme Stăpânul. În sunetul clopotelor, Prea Sfinția Sa a descins din mașină și a ascultat cuvântul de bun sosit al Prea Cucernicului Protopop Flore Mureșanu. În apropiere de biserică și în apropiere de mormântul eroinei Pelaghia Roșu, P. C. Sa storcea din inimă cuvinte patetice de credincioșie și românism, pentru ca să arate apoi legătura neștirbită care a fost în toată vremea între poporul drept credincios și năzuințele firești ale neamului. A răspuns Prea Sfinția Sa cu aceeași caldă însuflețire, arătându-și bucuria de a fi în mijlocul acestor credincioși munteni. În fața bisericii a ascultat cuvântul preotului local, Alexandru Fodor.

După actul sfințirii și după Liturgia arhierescă în sobor, în decursul căreia a hirotonit întru preot pe diaconul Pavel Nicola pentru parohia Unguraș din tractul Hida, Prea Sfinția Sa a tălmăcit pe înțelesul tuturor cuvintele Mântuitorului Hristos: „Eu sunt lumina lumii“. După ce a arătat dumnezeirea Domnului și trăinicia lucrării întemeiată de Dânsul, a mulțumit tuturor credincioșilor care și-au dat osteneala pentru ca noua biserică să poată fi dată destinației sale sfinte. Ca semn vădit pentru aleasa lor strădanie distinge pe preotul Al. Fodor cu dreptul de a purta brâu roșu. După răspunsul cumpănit al preotului, actul târnosirii se încheie prin stropirea tuturor credincioșilor cu apă sfințită.

Masa frățescă ce a urmat în localul școlii confesionale a avut darul să închege inimile tuturor celor de față într'un gând de muncă și de luptă pentru mai binele acestui neam așa de greu încercat în decursul vremii. S'a mai poposit un moment la mormântul eroinei Palaghia Roșu, după care apoi, în fapt de seară masina a plecat cu oaspeții spre Cluj.

La acest praznic a fost de față populația munților din toate împrejurimile. În afară de popor, mai amintim prezența Dlui Prof. Lucian Blaga, Dlui Ing. Brebeanu cu Doamna,

frații Toader cu familia, prim-pretorul și medicul plasei, precum și a preoților Ioan Radu, V. Pașca, Rădulescu și T. Țifu, și alții mulți al căror nume ne scapă.

Aruncând o ultimă privire asupra celor două biserici din Mărișel, una veche și bătrână, iar cealaltă imaculată și cu turlele în spre soare, nu știu cum, dar am avut scuzația unei clipe mărețe, care prin cea dintâi mi-a arătat trecutul de sbucium și de umilință apasă pentru ca cea nouă să ne arate drumul de lumină, dacă cu toții îi vom cinsti altarul după cuviință. **Cronicar**

ANAFORA

Obiceiul la care creștinii dreptcredincioși țin cu multă sfințenie, când merg la biserică, este acela de a primi din anafora care se împarte după terminarea Sf. Liturghii.

Anafora se ia înainte de a fi mâncat ceva, adică cum se zice „pe nemâncate”. De aceea chiar, creștinul cu adevărat credincios, ca să poată lua anafora nici nu mănâncă nimic dimineața în dumineci și sărbători, când merge la biserică.

Anafora se face din prescurele acelea cu care preotul lucrează la pregătirea darurilor „întru pomenirea Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos”, luând un Sf. Agneț, din locul cu semnul Sf. Cruci, pe care se află inscripția JC XS. NI. CA. și care la Sf. Liturghie se jertfește și se face Trupul Domnului pentru Sf. Cuminecătură.

Deosebit de aceasta se scoate din prescură o părticică întru cinstea și pomenirea Născătoarei de Dumnezeu care se așează pe disc la dreapta de Agneț; iar la partea cealaltă se pun nouă părticele cu pomenirea: 1. Sf. Ioan Botezătorul; 2. Prorocii Moise, Aron, Ilie, Eliseu, David și ceilalți; 3. Apostolii Petru, Pavel și ceilalți apostoli; 4. Ierarhii Vasile, Grigore, Ioan, Atanasie Chiril, Nicolae și Spiridon; 5. Arhidiaconul Ștefan și alți mucenici și mucenițe; 6. Cuviosul Antonie și alți cuvioși și cuvioase; 7. Sfinții cei fără de arginți; 8. Părinții Sf. Fecioare: Ioachim și Ana cu sfântul a căruia pomenire se face în ziua aceea; 9. Sf. Ioan Gură de Aur sau Sf. Vasile a căruia Liturghie săvârșim.

Sub Agneț se pun părticele care se scot pomenind pe: 1. Episcop; 2. Rege; 3. Ctitori; iar mai jos sunt așezate pe un rând părticele pentru cei vii și un alt rând pentru morți, pomenind pe fiecare cu numele.

Din prescurile care s'au scos aceste părticele, fiind binecuvântate, la sfârșitul Sf. Liturghii se dau credincioșilor bucăți cunoscute sub numele de anafora.

Obiceiul acesta de a împărți credincioșilor anafora a fost rânduit și s'a păstrat în Biserica noastră creștină ortodoxă, având următoarele motive:

1. Prin canonul 9 al Apostolilor se cere credincioșilor ca să rămână la Sf. Liturghie până la sfârșit și să

se cuminece cu toții; iar dispoziția aceasta, la începutul creștinismului, a fost respectată de fiii Bisericii.

Mai târziu însă, când a slăbit zelul creștinilor, fiindcă nu erau pregătiți sufletește deajuns pentru a se împărtași după cuviință, s'a îngăduit ca să nu se mai cuminece la fiecare Sf. Liturghie. Azi, cei cari se mai cuminecă la fiecare Liturghie, când servesc, sunt numai episcopii, proteiereii, preoții și diaconii. Cum spre a putea lua preoții cuvenita Sf. Taină a Cuminecătorei au și ei să se pregătească din timp după toată rânduiala, pentru aceasta se cere anume chiar enoriașilor săi și altora ca să nu le cauzeze nimic ce ar fi de nevrednicie și osândă. Deci, credincioșii care iau parte la Sf. Liturghie și nu sunt pregătiți pentru Sf. Cuminecătură, însă nu au mâncat, primesc anafora. Cu privire la însemnătatea ce are anafora pentru credincioși, Sf. Simion Tesalonicul spune: „această pâine este sfințită, fiind însemnată cu copia și primind sfințele cuvinte, nu este însă împărtașirea Trupului lui Hristos, căci acelea sunt Tainele, iar aceasta numai dăruitoare de dumnezeescul dar, care se dă cu cuvintele cele dela proscomidie”.

2. La începutul creștinismului credincioșii cu stare mai bună aduceau ca daruri din avutul lor la biserică, care se împărțeau acolo pentru ajutorarea săracilor, văduvelor și orfanilor.

Tot în biserică se mai făceau și ospete la care luau parte cu iubire creștinească și cumpătare toți cei ce au adus din darurile lor cu cei care au stat la serviciul divin, întru amintirea Domnului Hristos, a mucenicilor și a morților, iar aceste ospete se numeau agape. Mai târziu, făcându-se unele abateri dela aceste mese în biserică s'a oprit ținerea lor acolo.

Și în amintirea agapelor dela începutul Bisericii creștine, la care credincioșii de atunci se împărtașeau, unii după cuminecare, din darurile aduse cu dragoste pentru a fi folosite în cumpătare și cuviință de cei care luau parte la slujbă în biserică, s'a rânduit ca din precurile ce se dau de credincioși la biserică și din care se lucrează pentru Sf. Cuminecătură să se împartă ca anafora după Sf. Liturghie, fiind obiceiul ca să rostească cel care primește ace-

ste cuvinte: „Dumnezeu să primească”, adică darurile ce s'au adus la biserică și rugăciunile ce s'au făcut pentru vii și morți. Creștinul de azi, cu adevărat drept credincios nu uită ca din când în când să dea prescuri

ca daruri la biserică din cari se slujește Sf. Cuminecătură și se mai împart apoi ca anafora în dar celor pregătiți pentru primirea lor după cuviință.

Preot A. VELEA

Creștinismul și lupta de clasă

Munca este rânduită de Dumnezeu și a fost chiar poruncită strămoșilor noștri. Ea se împarte obișnuit în muncă fizică și muncă intelectuală, dar așa de legate între ele, precum și viața omenească din lumea aceasta implică în sine și trup și suflet.

Orice muncă necesită anumite însușiri, anumite zestre fizică sau intelectuală. Creatorul a înzestrat cu aceasta pe oricare din muncitorii pământeni, iar ei sunt datori cu recunoștință față de Ziditor pentru zestreă dată. Recunoștința nu o poate arăta mai bine, decât împlinind porunca lui Dumnezeu de-a munci cu râvnă și cinste pentru binele și sănătatea sa și a obștii.

Aversiunea pentru muncă și mai ales pofta după îmbogățirea repede și fără osteneală, pentru o viață ușoară și îmbelșugată, face pe mulți din oameni să calce peste cinstea cu care trebuie încununată munca și să treacă la căi lăturalnice de acaparare de bunuri și natural aducând mânia și chiar revoltă în sufletul muncitorului cinstit, ba cauzând multe neajunsuri pe seama unei părți dintre oameni. Astfel se nasc conflictele între ei, se face separatismul între categoriile de muncitori, cari în loc să colaboreze spre ușurarea vieții în general ca fii ai aceluiaș Părinte, alimentează ura care distruge viața.

Problema muncitorească a fost, este și va fi poate de veșnică actualitate. La sate e antagonismul între bogați (proprietari) și sărați (zileri), la orașe, mai ales în întreprinderile

mari, între muncă și capital. Nizuința maselor de oameni săraci și năcăjiți de-a avea o viață mai ușoară e foarte justă. Cine altul, decât Mântuitorul Hristos a fost sprijinitorul și apărătorul celor întru nevoi, oprimați și obidiți? Nedreptățile evidente dintre oameni, din cauza insuficienței sufletești, împart pe oameni în asupritori și asupriți, dând naștere la conflicte dăunătoare. Idei noi de distribuire mai dreaptă a bunurilor pământene sunt totdeauna rezultatul unor asemenea conflicte. Cele trei elemente necesare oricărei întreprinderi de durată își dispută întâietatea la câștigurile realizate. Egalitatea perfectă dintre oameni este un vis pururea ne'implinit, și toate teoriile umanitariste nu-și pot găsi realizarea de-săvârșită, cu împlinirea scopului urmărit, adică adevărata fericire a omului aici pe pământ.

Pentru aceea lucrătorul de orice fel, intelectual sau manual, bogat sau sărac, în birou, în fabrică sau la brazda câmpului trebuie să simtă prezența lui Hristos cu el și să nu se lase amăgit de politicianul profitor al luptei de clasă. Numai dela Hristos poate învăța muncitorul adevărata viață de om, de frate, de fiu, de soț, de părinte etc.

Creștinismul, prin trezirea conștiinței datoriei tinde la convertirea voinței intime a omului. Prin transformarea spirituală a eului se va ajunge la adevărata viațuire frățescă în Hristos. Puterea iubirii lui Hristos ne poate schimba viața în bine și nu ura de clasă. **Pr. V. Loga**

Sfințire provizorie de biserică

În bătaia vântului plin de praf al unor vremi de apocalips, bucurie legată în speranțe justificate de mai bune zile, ne umple sufletele noastre, când auzim că iarăși s'a ridicat o bisericuță românească creștină, care așteaptă să fie dată destinației.

Ar fi imposibil să putem exprima în scris sau graiu viu, bucuria mare ce au trăit-o din plin belșug credincioșii cătunului Rîșca de jos Mărcești din protopopiatul Huedinului, în momentul când clopotul cel nou dela biserică frumoasă, zidită exclusiv din truda și sudoarea lor, Duminecă în 1 Septembrie 1946, des de dimineață a chemat pentru prima oră la rugăciunea de sfințirea apei, și alți credincioși din prejurimi, pentru ca să vadă cu toții minunea împlinirii visului fiilor buni din Mărcești, cari se pregătesc a intra cu voia Domnului în noul lăcaș de închinare. Sfințirea provizorie a fost săvârșită din încredințarea P. S. Sale Episcopului Nicolae, de către P. C. Sa Pro-

topopul tractual al Huedinului Petre Pop, care a fost asistat de Cucernicii Preoți din jur: Nicolae Cosma Mănăstireni, Vitalie Bocănescu Dângăul mic, Ierom. Vl. Cristea Lăpușești și de C. Pr. local Ioan Romanet. A fost de față mult popor și oaspeți.

Primește Doamne rugăciunile robilor tăi săvârșite cu smerenie în noul lăcaș, în altarul Tău cel mai sus de ceruri și împlinește cererea lor.

Correspondent

Darul doctorului V. Nicolescu.

Zilele trecute Episcopia noastră a primit prin mandat postal un dar de 500.000 Lei pentru Liceul ortodox „Doamna Stanca”. Frumoasa danie este a dlui Dr. V. Nicolescu din Reghin. Distinsul membru al Adunării noastre Eparhiale nu este la primul gest de felul acesta, făcut așezămintelor noastre culturale. Bunul Dumnezeu să-i rânduiască puțința de a mai ajuta unde trebuie și să-l țină, împreună cu familia, întru mulți fericți ani.

Colecte pentru liceul ortodox român „Doamna Stanca” din Cluj

Dăm mai jos numele celor ce au mai răspuns până acuma cu obolul lor la apelul publicat în No. 30—31 din 28 Iulie c. în „Renașterea” pentru ajutorarea liceului de fete „Doamna Stanca” din Cluj.

1. P. C. Protos. N. Bărbulescu — Năoi — 100.000. 2. P. C. Preot Ion Hopârtean — Gura-Arieșului 120.000. 3. P. C. Ierom. Ghelasie Hariton — Mănăstirea Sf. Ilie — Toplița 100.000. 4. P. C. Preot Virgil Pașca — Gilău 163.000 și Straja 19.000, 182.400.

5. P. C. Prot. Vasile Loga — Baia de Arieș (Baia 102.500, Lătoreni 5200, Mogoș-Mămăligani 8000, Mogoș Mihești 10.000, Muncel 6000). 6. P. C. Ierom. I. Cluia — Mănăstirea Sf. Ana Rohia 200.000. 7. Dr. V. Nicolescu — Reghin 500.000. 8. Of. Paroh. Peterița — Someș 67.000. 9. Of. Paroh. — Iernut 45.000. 9. Dr. Nicoară 500.000. 10. Prof. universitar Oprean Sabin și Dna 100.000. 11. B. N. R. 5.000.000. **Total Lei: 7.046.100.**

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

M. S. Regele a primit la Sinaia pe dd. Dr. Petru Groza și Gh. Tătărescu. Eri dimineață a părăsit Capitala cu un auto-motor special plecând la Sinaia d-nii Dr. Petru Groza președintele consiliului de miniștri și d. Gh. Tătărescu vicepreședintele consiliului de miniștri, ministru al afacerilor străine și președintele delegației române la conferința de pace. M. S. Regele a primit în audiență pe președintele și vicepreședintele consiliului de miniștri, care i-au făcut o expunere asupra activității desfășurată de delegația română la conferința de pace la Paris.

Noul Statut al funcționarilor publici. În Monitorul Oficial de Duminecă 22 Sept. a. c., a apărut Decretul Lege pentru Statutul funcționarilor publici.

Noul statut este alcătuit prin asemănare cu statutele: C. F. R., P. T. T., P. C. A. și C. A. M. pentru ca în felul acesta să se poată da o reglementare cât mai unitară tuturor categoriilor de funcționari publici.

Noul Statut are 5 părți: I Dispozițiuni generale; II Intrarea în serviciu; III Indatoririle funcționarilor; IV Dispozițiuni speciale; V Dispozițiuni tranzitorii.

Personalul serviciilor publice a fost împărțit în două categorii: permanent și temporar, iar pentru a se asigura o selecționare cât mai severă, s'a prevăzut ca numirea să se facă pe baza unui concurs de admitere.

Capitolele privitoare la înaintare și salarizare, cuprind inovații de o însemnătate deosebită.

Funcționarul public permanent se bucură de stabilitate și nu poate fi îndepărtat din serviciu.

Durata de lucru este maximum 42 ore pe săptămână și nu cuprinde Duminecele și sărbătorile legale.

În afară de indemnizații și recompense, noul cod prevede despăgubiri funcționarilor în caz de accidente suferite în timpul serviciului, ajutoare de căsătorie, naștere și înmormântare.

Funcționarii și pensionarii publici, precum și membrii familiilor lor, au dreptul la călătorii cu 50% reducere pe C. F. R. și N. F. R. În cece privește odihna, funcționarii publici au dreptul la 30 zile concediu anual.

Cât privește pensionarea, funcționarul pensionat are dreptul la o pensie egală cu salariul funcționarilor din serviciu, având aceeași clasă de salarizare și exercitând aceeași funcțiune în momentul eșirii sale la pensie.

Statutul recunoaște funcționarilor publici dreptul de a ocupa orice funcțiune politică. Ei pot face parte din grupări politice democratice.

Se vor crea școli și cursuri pentru completarea sau perfecționarea cunoștințelor profesionale ale funcționarului.

† **Istoricul Ion C. Filitti.** Istoricul Filitti, mort de curând, a lăsat în urma lui o seamă de studii, cari oglindesc viața plină de amintiri glorioase ale Olteniei, unde urmele trecutului au rădăcini adânci în nenumăratele biserici și mănăstiri, descrise cu atâta măiestrie de regretatul istoric: „Biserica Adormirii Maicii Domnului sau Precista din Slatina Olt; Biserici și ctitori; Dare de seamă asupra așezământului cultural Mitropolitul Dositei Filitti; Banatul Olteniei; Vlădica Luca († 1629) strămoș al poetului buzoian Vasile Cârlova (1809—1831)” ect. Am ales la întâmplare numai câteva din scrierile cu caracter bisericesc; ele sunt nenumărate, unde contribuțiuni istorice măresc posibilitatea de înțelegere a vieții bisericesti a Românilor ortodocși. Dumnezeu odihnească-l în pace.

Când se vor elibera cărțile de alegător. Incepând dela 10 Octomvrie, când vor fi sfârșite toate operațiunile pentru definitivarea listelor electorale, se vor elibera legitimațiile pe baza cărora alegătorii se vor putea prezenta la urne. Legitimațiile vor fi eliberate de organele ce au întocmit listele electorale, conform prevederilor legale.

EXTERNE

Generalisimul Stalin despre războiu. Agenția TASS transmite textul unui interview acordat de Generalisimul Stalin dlui Alexandru Worth, corespondentul la Moscova al ziarului Sunday Times.

„Credeți că există primejdia unui nou războiu, în jurul căruia atâtea discuții au loc în toată lumea și, dacă există, ce măsuri credeți de cuviință pentru evitarea lui?” E prima întrebare pusă în scris, la care Generalisimul a răspuns: „Nu cred că acest pericol există. Fac sgomot numai anumiți agenți militari și politici și puținii lor adepți în rândurile funcționarilor civili. Scopul lor e de-a

infricoșa pe unii politicieni naivi dintre oponenții lor și de-a îngreuna reducerea cheltuielilor militare, încetini demobilizarea trupelor pentru a preîntâmpina șomajul. Trebuie deci să se facă deosebire între țipetele unor elemente iresponsabile și pericolul real, care nu există în prezent.

Intrebarea: Credeți că cercurile conducătoare din Anglia și Statele-Unite pun la cale în mod deliberat încercuirea capitalistă a Uniunii Sovietice? Răspunsul: Eu nu cred că ar putea să creeze o astfel de încercuire capitalistă. Chiar dacă ar exista o asemenea dorință, ea nu ar ajunge la succes.

Intrebarea: Ce păreri aveți despre svonorile că Germania ar fi folosită ca instrument pentru ambițiile rusești împotriva Europei Occidentale? Răspunsul: Eu cred că acest lucru e exclus. Această chestiune nu se pune numai din cauza legăturilor noastre de asistență mutuală cu Anglia și cu Statele Unite prin hotărârile dela Potsdam, dar și din pricina că o astfel de politică ar fi o abatere dela interesele noastre naționale principale. Politica noastră față de Germania se reduce la demilitarizarea ei. Cred că acest factor e una din cele mai importante garanții ale păcii stabile și durabile.

Ședința plenară a Conferinței de Pace va avea loc săptămâna aceasta. La miezul nopții de 24 Sept. a. c. s'a anunțat convocarea pentru mijlocul acestei săptămâni a ședinței plenare a Conferinței de pace.

Hotărârea aceasta a fost luată astă seară de secretarul general al Conferinței de pace, Duparc, de acord cu președinții tuturor comisiunilor.

Ordinea de zi n'a fost până acum stabilită.

Criminal de război evadat. Marele criminal de războiu Ernest Gömbös, fiul fostului președinte de consiliu Iuliu Gömbös, a evadat din închisoarea dela Seghedin. El fusese condamnat la 10 ani detențiune.

Statele Unite renunță la datele de război ale României. În ședința din 25 Sept. c. de după amiază a comisiunii economice pentru Balcani, delegatul Statelor Unite a făcut o declarație senzațională, anume că Statele Unite renunță la compensații complete din partea Ro-

mâniei, ca reparații de război, deoarece își dau seama că puterea de plată a României este mult mai mică. Delegatul american a propus un amendament în acest sens.

Atașatii militari britanici convocați la Londra. Toți atașatii militari britanici au fost convocați la Londra de mareșalul Montgomery, șeful statului major imperial, recent înapoiat din călătoria făcută în Statele Unite.

La Londra se consideră că acest fapt ilustrează importanța examenului pe care experții apărării imperiale îl fac în acest moment în legătură cu viitorul strategiei Commonwealth-ului.

Cei patru miniștri de externe se întrunesc din nou. Lucrările conferinței de pace trebuie să se termine la 15 Octomvrie. Cei patru mari miniștri de afaceri străine sunt așteptați să se întâlnească la începutul săptămânii, pentru a lua în discuție programul conferinței de pace, care intră Luni în cea de a 9-a săptămână a ei și care are în fața sa două mari probleme de rezolvat.

Datele fixe ce trebuiesc respectate sunt: ziua de 5 Octomvrie, când lucrările comisiunilor trebuiesc terminate, în ziua de 15 Octomvrie, când trebuie să ia sfârșit ședințele plenare ale conferinței.

„Omul de rând urăște războiul” — a declarat generalul Eisenhower. Pentru a înlătura o nouă tragedie e nevoie de a face uz de această ură.

D. Harriman noul ministru al comerțului din U. S. A. D. Harriman, noul ministru al comerțului american, a declarat că sprijină în totul politica externă a actualului guvern, care ar fi conformă cu scopurile urmărite de președintele Roosevelt.

BISERICESTI

Sfințirea Catedralei din Timișoara. Duminecă 6 Oct. a. c. se va face sfințirea catedralei ortodoxe române din Capitala Banatului. La marele praznic religios va participa și M. S. Regele Mihai I. De asemenea vor fi de față mai mulți prelați ai sfintei noastre Biserici precum și reprezentanți ai înaltului Guvern al Țării.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 6118/1946.

Circulară

Școala primară și-a deschis porțile pentru a primi la creștineasca învățătură măruntelile odrasle ale neamului.

Și cu acest prilej atragem osebita atențiune a Cucernicilor preoți asupra obligației de a începe și a continua regulat catehizarea elevilor, aceasta fiind una din cele mai de căpetenie îndatoriri preoțești.

Spre a-și putea împlini cu cât mai frumoase rezultate aceasta misiune, cateheții se vor îngriji de cu vreme să procure manualele de religie, necesare tinerilor învățăcei.

Prea Cucernicii protopopi vor controla din deaproape și vor îndruma înțelepțește lucrarea de catehizare din școalele noastre primare și ne vor raporta la termenul reglementare, ori dacă trebuința o cere, chiar mai des.

Cluj, la 26 Septemvrie 1946.

NICOLAE
Episcop

V. Bogdan
secretar eparhial

AVIZ

Concursul pentru ocuparea postului de paroh al parohiei de cl. I-a Arieșeni, din protopopiatul Câmpeni, a fost publicat în „Renașterea” Nr. 39 din 29 Septemvrie 1946.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj